

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

UNIVERZALNI SERVIS U CRNOJ GORI

Ismet Kolarević, dipl.el.ing
Menadžer za Univerzalni servis
Vladan Đukanović, dipl.el.ing
Menadžer za tarife

PosTel 2010 - XXVIII simpozijum o novim tehnologijama u Poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju 14. i 15. decembar 2010. godine

ŠTA PREDSTAVLJA UNIVERZALNI SERVIS?

Univerzalni servis predstavlja grupu telekomunikacionih usluga propisanog kvaliteta koja mora biti dostupna svim krajnjim korisnicima po pristupačnoj cijeni, bez obzira na njihov geografski položaj na teritoriji države.

PROPISI KOJI DEFINIŠU UNIVERZALNI SERVIS?

- ❖ Evropsko zakonodavstvo o Univerzalnom servisu;
- ❖ Nacionalno zakonodavstvo o Univerzalnom servisu.

USKLAĐENOST NACIONALNOG ZAKONODAVSTVA SA EVROPSKIM?

Svi propisi u Crnoj Gori koji tretiraju Univerzalni servis su u potpunosti usklađeni sa evropskim zakonodavstvom.

EVROPSKO ZAKONODAVSTVO O UNIVERZALNOM SERVISU:

- ❖ DIREKTIVA 2002/22/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 7. marta 2002. godine, na osnovne usluge i prava korisnika u vezi sa elektronskim komunikacionim mrežama i uslugama (Universal Service direktiva);
- ❖ DIREKTIVA 2002/58/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 12. jula 2002. godine, u vezi s obradom ličnih podataka i zaštiti privatnosti u elektronskim komunikacijama sektora (Direktiva o privatnosti u elektronskim komunikacijama);
- ❖ DIREKTIVA 2009/136/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. godine, sa izmjenama i dopunama Direktive 2002/22/EC na osnovne usluge i prava korisnika u vezi s elektronskim komunikacionim mrežama i uslugama, Direktiva 2002/58/EC u vezi s obradom ličnih podataka i zaštiti privatnosti u elektronskim komunikacijama;
- ❖ UREDBA (EC) br 2006/2004 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 27. oktobra 2004. godine, o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za sprovođenje zakona o zaštiti potrošača (Pravilnik o zaštiti potrošača saradnja).

NACIONALNO ZAKONODAVSTVO O UNIVERZALNOM SERVISU:

1. Propisi koji su u nadležnosti Skupštine, Vlade i Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i
2. Propisi koji su u nadležnosti Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

1. PROPISI KOJI SU U NADLEŽNOSTI SKUPŠTINE, VLADE I MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA, POMORSTVA I TELEKOMUNIKACIJA:

- ❖ Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni list Crne Gore“ broj 50/08, 53/09, 70/09, 40/10 i 49/10) propis koji je usvojila Skupština Crne Gore;
- ❖ Uredba o minimalnom setu usluga koje obuhvata Univerzalni servis („Službeni list Crne Gore“ broj 60/10) propis koji je usvojila Vlada;
- ❖ Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj 57/10) propis koji je usvojilo Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija;
- ❖ Pravilnik o određivanju kategorija povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj 57/10) propis koji je usvojilo Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija;

1. PROPISI KOJI SU U NADLEŽNOSTI AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST.

- ❖ Pravilnik o metodologiji proračuna neto troška pružanja i visini i načinu plaćanja naknade za finansiranje Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj 35/10) propis koji je usvojio Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost;
- ❖ Pravilnik o kriterijumima ocjene razumnosti zahtjeva korisnika za priključenje na javnu telefonsku mrežu i potrebe krajnjih korisnika u pogledu geografske pokrivenosti javnim telefonskim govornicama („Službeni list Crne Gore“ broj 35/10) propis koji je usvojio Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost;
- ❖ Pravilnik za sprovođenje javnog konkursa i uspostavljanje kriterijuma za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj 35/10) propis koji je usvojio Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost;
- ❖ Pravilnik o tarifama i paketima Univerzalnog servisa za lica sa niskim zaradama i lica sa invaliditetom (pripremljen od stručnih službi Agencije i dogovoreno sa MSPT i operatorima da se prolongira njegovo usvajanje kad operator Univerzalnog servisa počne sa radom);

JAVNI KONSULTATIVNI PROCESI KOJI SU PRETHODILI USVAJANJU PROPISA IZ NADLEŽNOSTI AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST :

Shodno odredbi člana 8 tačka 22 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojom je propisano da Agencija sprovodi konsultacione postupke, omogućavajući svim zainteresovanim stranama da daju primjedbe i komentare u vezi sa propisima koje priprema, predlaže ili donosi:

1.) na predloženi nacrt o metodologiji proračuna neto troška pružanja i visini i načinu plaćanja naknade za finansiranje Univerzalnog servisa javne konsultacije su tekle od 17. novembra do 05. decembra 2009.godine, a naknadno je taj rok produžen do 15. decembra.

2.) Agencija u vezi sa pomenuta četiri propisa iz svoje nadležnosti otvara novi javni konsultativni proces koji je tekao od 11. februara 2010. godine do 15. marta 2010. godine

Propisi iz nadležnosti Agencije objavljeni su u ("Službenom listu Crne Gore" broj 35/10) od 25. juna 2010. godine.

KOJE JE KORAKE TREBALO PREDUZETI DA BI SE OBJAVIO JAVNI KONKURS ZA ODREĐIVANJE OPERATORA UNIVERZALNOG SERVISA:

- ❖ Donošenje Odluke o pokretanju postupka Javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa (Savjet Agencije);
- ❖ Donošenje Rješenja o obrazovanju Konkursne komisije za sprovođenje postupka Javnog konkursa za izbor operatora Univerzalnog servisa (Izvršni direktor Agencije);
- ❖ Priprema Javnog konkursa za određivanje operatora Univerzalnog servisa (Konkursna komisija);
- ❖ Priprema Konkursne dokumentacije sa priložima (Konkursna komisija).

ZAKON O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA

POGLAVLJE VI UNIVERZALNI SERVIS

- ❖ Definicija i opseg član 52;
- ❖ Univerzalni imenik i Univerzalna služba informacija član 53;
- ❖ Obezbjedivanje Univerzalnog servisa - određivanje pružaoca član 54;
- ❖ Cijene, opšti uslovi, prava korisnika Univerzalnog servisa član 55;
- ❖ Kvalitet Univerzalnog servisa član 56;
- ❖ Naknada neto troška obezbjeđivanja Univerzalnog servisa član 57;
- ❖ Finansiranje Univerzalnog servisa član 58.

DEFINICIJA I OPSEG ČLAN 52 ZEK-a

- (1) Univerzalni servis predstavlja grupu telekomunikacionih usluga propisanog kvaliteta koja mora biti dostupna svim krajnjim korisnicima po pristupačnoj cijeni, bez obzira na njihov geografski položaj na teritoriji Crne Gore.

- (4) Opseg Univerzalnog servisa obuhvata usluge koje se odnose na:
  - 1) ispunjavanje svakog razumnog zahtjeva korisnika za priključak na javnu telefonsku mrežu, na fiksnoj lokaciji, čime se omogućava korišćenje javno dostupnih telefonskih usluga;
  - 2) omogućavanje korisniku uspostavljanja lokalnih, međumjesnih i međunarodnih poziva, prenos komunikacija putem telefaksa i prenos podataka brzinom pogodnom za funkcionalan pristup Internetu;
  - 3) pružanje usluge Univerzalnog telefonskog imenika i Univerzalne službe za davanje informacija korisnicima, o pretplatnicima (u daljem tekstu: Univerzalna služba informacija);
  - 4) obezbjeđivanje usluge javnih telefonskih govornica, uz ispunjavanje razumne potrebe krajnjih korisnika u pogledu geografske pokrivenosti i pružanje mogućnosti besplatnih poziva u nevolji;
  - 5) obezbjeđivanje određenih povoljnosti za krajnje korisnike - lica sa invaliditetom, koje im omogućavaju i odgovarajući pristup do javno dostupnih telefonskih usluga i njihovo korišćenje, uključujući pristup uslugama, telefonskim govornicama, imeniku i službi informacija.

UNIVERZALNI IMENIK I UNIVERZALNA SLUŽBA INFORMACIJA

Član 53 Zakona se bavi pitanjima obezbjeđivanja usluga Univerzalnog telefonskog imenika, kao jedne od usluga iz opsega Univerzalnog servisa. Ovim članom su definisane obaveze operatora Univerzalnog telefonskog imenika, obaveze operatora prema operatoru Univerzalnog telefonskog imenika, načini pristupa informacijama iz ovog imenika i učestalost ažuriranja.

OBEZBJEĐIVANJE UNIVERZALNOG SERVISA - ODREĐIVANJE PRUŽAOCA;

Član 54 Zakona se bavi pitanjem obezbjeđenja pružaoca usluga univerzalnog servisa, načina i kriterijuma za njegov izbor. Saglasno ovom članu, operator univerzalnog servisa se određuje na period od 5 godina, po sprovedenom javnom konkursu, odnosno rješenjem Agencije ukoliko pomenuti konkurs ne uspije.

CIJENE, OPŠTI USLOVI, PRAVA KORISNIKA UNIVERZALNOG SERVISA

Član 55 Zakona pokriva pitanja cijena, opštih uslova i prava korisnika univerzalnog servisa. Ovim članom se definišu obaveze operatora univerzalnog servisa po ovim pitanjima, ali i obaveze Agencije vezane za praćenje i kontrolu cijena, kao i resornog ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove socijalnog staranja po pitanju određivanja kategorija lica sa niskim zaradama, tj. lica sa invaliditetom.

KVALITET UNIVERZALNOG SERVISA

Član 56 se bavi pitanjima kvaliteta univerzalnog servisa, tj. obavezama Agencije na praćenju parametara kvaliteta i obavezama resornog ministarstva za utvrđivanje parametara kvaliteta, njihovih graničnih vrijednosti, brzine prenosa za pristup internetu, te sadržaja, oblika i načina objavljivanja podataka o kvalitetu univerzalnog servisa.

NAKNADA NETO TROŠKA OBEZBJEĐIVANJA UNIVERZALNOG SERVISA

Član 57 obrađuje naknadu neto troška univerzalnog servisa, tj. prava operatora univerzalnog servisa na ostvarivanje ove naknade, kao i uslove pod kojima je može ostvariti. Ovim članom je propisana obaveza Agencije za propisivanje metodologije utvrđivanja neto troškova Univerzalnog servisa.

FINANSIRANJE UNIVERZALNOG SERVISA

Član 58 Zakona se bavi finansiranjem univerzalnog servisa, obaveze operatora po ovom osnovu, obaveze Agencije za određivanje visine doprinosa operatora i načina njihovog plaćanja, te obaveze Agencije o godišnjem izvještavanju o ostvarenim naknadama neto troškova pružanja univerzalnog servisa.

POGLAVLJE XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Realizacija Univerzalnog servisa član 144 gdje se ustanovljava obaveza:

„Agencija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz člana 8 ovog zakona i raspisati tender za izbor operatora Univerzalnog servisa“.

Donošenje propisa član 148 gdje se ustanovljava obaveza:

(2) Ministarstvo će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti ostale propise u skladu sa ovim zakonom.

(3) Agencija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise u skladu sa ovim zakonom.

PRUŽANJE USLUGA UNIVERZALNOG SERVISA

Na osnovu opsega usluga univerzalnog servisa definisanih članom 52 Zakona o elektronskim komunikacijama, pružanje pojedinačnih usluga Univerzalnog servisa na teritoriji Crne Gore trenutno se vrši od strane Crnogorskog Telekomu i nekoliko manjih operatora. Ako se ima u vidu da u opseg Univerzalnog servisa spada i omogućavanje korisniku da uspostavlja lokalne, međumjesne i međunarodne pozive, komunikaciju telefaksom i pristup internetu brzinom pogodnom za njegovo funkcionalno korišćenje, te da se ovo odnosi na usluge fiksne telefonije, može se konstatovati da je pružanje usluga univerzalnog servisa u Crnoj Gori u jednom dijelu već obezbijeđeno na Zakonom propisan način.

Nijedan operator u Crnoj Gori nije određen za operatora Univerzalnog servisa. Izbor će se uraditi nakon okončanja Javnog konkursa, bilo na osnovu pojedinačnih ponuda operatora, bilo rješenjem Agencije u slučaju da ponude izostanu u skladu sa članom 54 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.

STANJE U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA PRIJE UVOĐENJA OPERATORA UNIVERZALNOG SERVISA

Od operatora koji pružaju usluge na teritoriji Crne Gore Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je zatražila podatke koji se odnose na pružanje usluga iz opsega univerzalnog servisa.

1. Crnogorski Telekom;
2. M-Tel;
3. Pošta Crne Gore, Halocard.

1. Crnogorski Telekom:

- ❖ Zahtjevima za obezbjeđenje fiksnog telefonskog priključka po opštinama (ukupan broj, broj realizovanih zahtjeva, broj neriješenih zahtjeva, broj zahtjeva koji su odbijeni zbog nepostojanja tehničke mogućnosti);
- ❖ Zahtjevima za obezbjeđenje ruralnog telefonskog priključka po opštinama (ukupan broj, broj realizovanih zahtjeva, broj neriješenih zahtjeva, broj zahtjeva koji su odbijeni zbog nepostojanja tehničke mogućnosti);
- ❖ Broju ADSL priključaka po opštinama;
- ❖ Pristupu internetu putem dial-up konekcije (broj aktivnih dial-up korisnika, broj registrovanih dial-up korisnika, broj pristupnih tačaka za dial-up konekciju po opštinama), kao i o mogućnosti pristupa internetu, tj. uslovima pod kojim se taj pristup može obezbijediti, za vlasnike ruralnih telefonskih priključaka.
- ❖ Organizaciji telefonskog imenika i službe informacija.
- ❖ Mogućnosti slanja besplatnih poziva za pozive u nevolji.
- ❖ Povoljnostima za hendikepirana lica u korišćenju usluga fiksne telefonije.

2. M-Tel:

- ❖ Zahtjevima za obezbjeđenje fiksnog telefonskog priključka po opštinama (ukupan broj, broj realizovanih zahtjeva, broj neriješenih zahtjeva, broj zahtjeva koji su odbijeni zbog nepostojanja tehničke mogućnosti).
- ❖ Broju WiMax priključaka po opštinama.
- ❖ Organizaciji telefonskog imenika i službe informacija.
- ❖ Mogućnosti slanja besplatnih poziva za pozive u nevolji.
- ❖ Povoljnostima za hendikepirana lica u korišćenju usluga fiksne telefonije.

3. Pošta Crne Gore, Halocard:

- ❖ Ukupnom broju telefonskih govornica po opštinama.
- ❖ Mogućnosti slanja besplatnih poziva za pozive u nevolji.
- ❖ Povoljnostima za hendikepirana lica u korišćenju usluga fiksne telefonije.

NA OSNOVU DOBIJENIH INFORMACIJA MOŽEMO PREDSTAVITI SADAŠNJE STANJE:

- ❖ Crnogorski Telekom u svojoj standardnoj ponudi, po cijeni 55,55 € bez PDV-a (cijena uključuje instalacionu taksu), ima uslugu zasnivanja pretplatničkog odnosa. Ova usluga se pruža u slučaju da tehničke mogućnosti za priključenje na traženoj fiksnoj lokaciji postoje. Ovim je svim korisnicima obezbijeđen priključak na javnu telefonsku mrežu, tj. korišćenje javno dostupnih telefonskih usluga, pod nediskriminatornim uslovima. Prema podacima Crnogorskog Telekoma, preko 80% pristiglih zahtjeva se realizuje, što predstavlja zadovoljavajući procenat. Svi nerealizovani zahtjevi su zbog nedostatka tehničke mogućnosti.
- ❖ Crnogorski Telekom, na jednom broju fiksnih lokacija pruža Univerzalni servis putem usluga pristupa svojoj mreži, odnosno putem ruralne telefonije. Priključenje na ruralnu telefoniju podrazumijeva plaćanje standardne cijene priključka na fiksnu telefoniju i ukupne cijene terminalnog aparata za ruralnu telefoniju. Treba istaći da trenutno ne postoje mogućnosti pristupa internetu za korisnike ruralnih telefona, te da će ovaj pristup biti moguć kada se postojeća oprema zamjeni novijom, ali da korisnici ruralne telefonije koriste pristup internetu preko mobilnog interneta.

- ❖ Svakom korisniku sa zasnovanim pretplatničkim odnosom bilo je omogućeno da pod istim uslovima ostvaruje dolazne i odlazne lokalne, međumjesne i međunarodne pozive, prenos komunikacija putem telefaksa i prenos podataka brzinom pogodnom za funkcionalan pristup Internetu (dial-up pristup, putem post-paid i pre-paid usluge, tj. brojeva 19802 i 19803), izuzev pristupa internetu za korisnike ruralnih telefonskih priključaka;
- ❖ Crnogorski Telekom takođe pruža i uslugu telefonskog imenika, tj. ima organizovanu službu za davanje informacija korisnicima o svojim o pretplatnicima (preko kratkog negeografskog koda 1181). Takođe, ove informacije su dostupne i putem interneta, što korespondira sa savremenim trendovima u oblasti informacionog društva. Međutim, ipak treba istaći nepostojanje štampane verzije telefonskog imenika. Ova usluga nije usluga univerzalnog telefonskog imenika, pošto se imenički podaci mogu dobiti samo o pretplatnicima Crnogorskog Telekoma, a ne i o pretplatnicima drugih operatora.
- ❖ Mobilni operator Telenor je pružao usluge davanja informacija korisnicima o telefonskim brojevima svojih pretplatnika.
- ❖ Podatke o telefonskim brojevima korisnika daje i M:Tel.

- ❖ Pretplatnici fiksne mreže Crnogorskog Telekoma, pozivom na broj 080-080100, mogu izvršiti uvid u ostvarenu potrošnju, pri čemu se stanje ažurira jedanput dnevno. U pogledu kontrole potrošnje, odnosno ograničenja iste na željeni mjesečni iznos, može se zaključiti da iako postoje tehničke pretpostavke, ova mogućnost još nije realizovana.
- ❖ Usluge fiksne telefonije, znači jednog dijela univerzalnog servisa, pruža i M:TEL putem WiMAX mreže.
- ❖ Usluge pristupa internetu trenutno pružaju Crnogorski Telekom, M:Tel, MontSky) i MNNews.
- ❖ Usluge javnih telefonskih govornica trenutno efikasno pruža samo Pošta Crne Gore, putem kabinskih posrednika u poštanskim jedinicama na čitavoj teritoriji Crne Gore. Pored Pošte Crne Gore ove usluge, na osnovu ranije izdate licence, pružaju još dva operatora (Halocard i Bristol).
- ❖ Postoji mogućnost pružanja besplatnih poziva u nevolji, odnosno lokalne brojeve 122 (policija), 123 (vatrogasna služba) i 124 (hitna pomoć). Omogućavanje poziva ka jedinstvenom evropski broj 112 je u procesu implementacije. Kod javnih telefonskih govornica automatsko pozivanje brojeva za poziv u pomoć nije moguće. Naplaćivanje poziva ka ovim brojevima ne vrši nijedan operator u Crnoj Gori.

- ❖ Standardnom ponudom Crnogorskog Telekoma definisano je da telefonski priključak u stanovima invalida I i II grupe sa 100% invaliditetom kao i lica sa tuđom njegom, lica koja su potpuno i trajno izgubila vid, lica oboljela od progresivne mišićne distrofije i sličnih mišićnih oboljenja imaju pravo na umanjenje od 50% na cijenu zasnivanja pretplatničkog odnosa za telefonski priključak, mjesečna telefonska pretplata se ne naplaćuje, a u nju je uključeno besplatnih razgovora u vrijednosti od 2,30 eura. Crnogorski Telekom ima trenutno 2.551 korisnika ovih povoljnosti.
- ❖ Takođe, i organizacijama koje okupljaju osobe sa invaliditetom, telefonski priključak se ne naplaćuje, mjesečna telefonska pretplata se ne naplaćuje i imaju besplatnih razgovora u vrijednosti od 13,80 eura. Crnogorski Telekom trenutno ima 67 korisnika ovih povoljnosti.
- ❖ Povlastice licima sa invaliditetom Crnogorski Telekom nudi i pri ADSL ponudi i to 20% popusta na mjesečnu pretplatu, instalaciona taksa 0 eura, modem tipa D-link 360 R za 0 Eura. Trenutno je 22 korisnika ovih povoljnosti.
- ❖ Ostali operatori takođe prepoznaju potrebe hendikepiranih lica i na svaki pojedinačni zahtjev odgovaraju davanjem određenih povoljnosti.

1. FIKSNA TELEFONIJA:

- ❖ Ukupan broj priključaka fiksne telefonije na kraju oktobra 2010. godine, iznosio je 170.133 . Od ovog broja priključaka fiksne telefonije T-Com je imao 166.189, a M:Tel 3.944, procentualno T-Com 97,68% a M:Tel 2,32%. Operator M-Tel usluge fiksne telefonije pruža putem Wi-Max mreže, saglasno odredbama posebne licence.
- ❖ Ukupan broj ISDN priključaka na kraju oktobra 2010. godine je iznosio 5.801, od čega ISDN-BA 5.581 i 220 ISDN-PRA. Od ukupnog broja ISDN priključaka na fizička lica se odnosi 2.970 a na pravna 2.831, ili procentualno fizička lica 51,20% a pravna lica 48,80%. Imamo stalan pad ISDN priključaka kao posljedicu orijentacije fizičkih lica sa ISDN usluge na ADSL.

2. INTERNET:

- ❖ Ukupan broj dial-up korisnika koji su tokom oktobra 2010. godine na ovaj način pristupili Internetu koristeći mrežu Crnogorskog Telekomu iznosio je 2.347 (u septembru 2.912), što je posljedica sve veće orijentacije korisnika na širokopojasni pristup (pad 19,40% u odnosu na septembar 2010. godine).
- ❖ Broj ADSL priključaka iznosio je 55.443, što predstavlja porast od 2.516 priključaka u odnosu na septembar, ili procentualno porast od 4,75%. Od ovog broja ADSL priključaka 49.263 su fizička, a 6.180 pravna lica (procentualno 88,85% fizičkih i 11,15% pravnih lica).
- ❖ Broj WiMax priključaka iznosio je 7.381, što je predstavlja pad od 2 priključka u odnosu na septembar 2010. godine, ili procentualno pad od 0,03%. Od ovog broja WiMax priključaka 6.875 su fizička, a 506 pravna lica, ili procentualno 93,14% fizičkih i 6,86% pravnih lica.
- ❖ Ukupan broj širokopojasnih priključaka, nezavisno od tehnologije koja se upotrebljava za pristup (ADSL, WiMAX, WiFi, KDS) iznosi 63.155 (3,99% više u odnosu na septembar 2010.godine), što odgovara penetraciji od 34,38% gledano na broj domaćinstava u Crnoj Gori.

ŠTO SE OČEKUJE NAKON IZBORA OPERATORA UNIVERZALNOG SERVISA

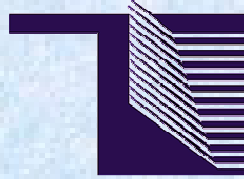
1) ispunjavanje svakog razumnog zahtjeva korisnika za priključak na javnu telefonsku mrežu, na fiksnoj lokaciji, čime se omogućava korišćenje javno dostupnih telefonskih usluga;

2) omogućavanje korisniku uspostavljanja lokalnih, međumjesnih i međunarodnih poziva, prenos komunikacija putem telefaksa i prenos podataka brzinom pogodnom za funkcionalan pristup Internetu;

3) pružanje usluge Univerzalnog telefonskog imenika i Univerzalne službe za davanje informacija korisnicima, o pretplatnicima (u daljem tekstu: Univerzalna služba informacija);

4) obezbjeđivanje usluge javnih telefonskih govornica, uz ispunjavanje razumne potrebe krajnjih korisnika u pogledu geografske pokrivenosti i pružanje mogućnosti besplatnih poziva u nevolji;

Obezbjeđivanje određenih povoljnosti za krajnje korisnike - lica sa invaliditetom, koje im omogućavaju i odgovarajući pristup do javno dostupnih telefonskih usluga i njihovo korišćenje, uključujući pristup uslugama, telefonskim govornicama, imeniku i službi informacija.

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

HVALA NA PAŽNJI!

Ismet Kolarević, dipl.el.ing
Menadžer za Univerzalni servis
Vladan Đukanović, dipl.el.ing
Menadžer za tarife

PosTel 2010 - XXVIII simpozijum o novim tehnologijama u Poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju 14. i 15. decembar 2010. godine